

De europæiske universiteters Magna Charta

Præambel

Undertegnede europæiske universitetsrektorer, forsamlede til møde i Bologna i anledning af dette det ældste europæiske universitets 900-årsjubilæum, fire år før grænserne for den frie bevægelighed definitivt forsvinder i det Europæiske Fællesskab og med udsigt til øget samarbejde mellem alle europæiske folk, ønsker at fremføre følgende, idet vi finder, at folkene såvel som staterne mere end nogensinde bør være sig den rolle bevidst, som universiteterne vil blive kaldet til at spille i et samfund under stadig forandring og internationalisering:

1. Menneskehedens fremtid afhænger ved dette årtusindskifte i meget høj grad af den kulturelle, videnskabelige og tekniske udvikling, som finder sted i de centre for kultur, viden og forskning, som universiteterne udgør.
2. Den videnspredning til nye generationer, som universitetet bør påtage sig, indebærer i dag, at universitetet henvender sig til hele samfundet, hvis kulturelle, sociale og økonomiske fremtid især kræver en betydelig indsats med hensyn til livslang uddannelse.
3. Universitetet bør sikre fremtidige generationer en dannelse og uddannelse, som gør, at de vil kunne bidrage til og respektere den overordnede balance i naturen og i livet.

Undertegnede rektorer erklærer derfor over for alle stater og folkenes samvittighed, at universiteterne nu og i fremtiden bør lægge følgende principper til grund for deres virke.

Grundlæggende principper

1. Universitet, som fungerer i samfund, der på grund af forskelligartede geografiske betingelser og historiske forudsætninger er organiseret så forskelligt, er en selvstyrende institution, som på kritisk vis spiller en rolle som kulturbærer og -formidler inden for forskning og højere uddannelse.

For at kunne være åben over for behovene i verden omkring det bør det være uafhængigt af enhver politisk, økonomisk og ideologisk magt.

2. På universiteterne er undervisnings- og forskningsaktiviteterne uløseligt forbundet med hinanden, for at undervisningen kan leve op til behovsudviklingen såvel som til samfundets og videnskabens krav.

3. Da forsknings-, undervisnings- og uddannelsesfrihed er det grundlæggende princip for universiteternes virke, skal regeringer og universiteter på hver sit område garantere og fremme respekten for dette grundlæggende krav.

Ved at vende sig mod intolerance og ved at opretholde en permanent dialog er universitetet således et privilegeret mødested for lærere og studerende, lærerne som vidensformidlere med muligheder for at udvikle ny viden gennem forskning, de studerende med retten, viljen og evnerne til at tilegne sig denne viden.

4. Som forvalter af den europæiske humanistiske tradition, men med ønsket om at opnå universel viden, kan universitetet ikke anerkende geografiske eller politiske grænser og anser det for bydende nødvendigt med gensidigt kendskab til og påvirkning fra forskellige kulturer.

Midler

Virkeliggørelsen af disse mål og principper kræver effektive midler, som imødekommer nutidens krav.

1. For at bevare forsknings- og undervisningsfriheden skal alle universitetsmedarbejdere have adgang til de midler, der er nødvendige for forsknings- og undervisningsarbejdet.
2. Princippet om forskningens og undervisningens uadskillelighed skal lægges til grund ved rekruttering af universitetslærere og fastlæggelse af deres ansættelsesforhold.
3. Ethvert universitet skal, med fornøden hensyntagen til foreliggende omstændigheder, sikre de studerende, at deres frihedsrettigheder beskyttes, og at der gives dem de fornødne muligheder for at arbejde frem mod de kulturelle og uddannelsesmæssige mål, de har sat sig.
4. Universiteterne – i særlig grad de europæiske – anser gensidig udveksling af information og dokumentation og fremme af fælles videnskabelige projekter for vigtige midler til at opfylde kravet om fortsat videnskabeligt fremskridt.

Derfor ansporer universiteterne, som i de tidligste år af deres historie, til lærer- og studentermobilitet og finder, at en fælles politik med hensyn til lighed i ansættelsesvilkår, akademiske titler, eksaminer (dog under skyldigt hensyn til bevarelsen af nationale eksamensbeviser) og tildeling af stipendier udgør et vigtigt middel til at sikre, at de kan udføre deres aktuelle samfundsopgaver.

Undertegnede rektorer forpligter sig hermed på deres universiteters vegne til ihærdigt at arbejde for, at alle nationalstater og internationale organisationer i stadig højere grad lader sig inspirere af dette Magna Charta, som er et enstemmigt udtryk for, hvad de selvstyrende europæiske universiteter anser for deres grundlag.

Bologna, den 18. september 1988